

MEDOBMOČNA SREČANJA OTROŠKIH FOLKLORNIH SKUPIN 2005/06

MOJCA LEPEJ

V sezoni 2004/05 sem kot oblikovalka programa za Ringaraja 2005 prvič spremljala medobmočna srečanja otroških folklornih skupin in za prvo številko Folklornika napisala nekaj priporočil, ob upoštevanju katerih bi lahko dvignili kakovost programov (uvajanje preprostih glasbil, dvoglasno petje, uvajanje kratkih in zanimivih besedil v narečju, iger in izštevank).

V sezoni 2005/06, ko sem medobmočna srečanja spremljala drugič, ugotavljam, da so koraki naprej bili narejeni, čeprav ne tako veliki, kot bi si morda vsi skupaj želeli. Mnogi razvoju otroških folklornih skupin in njihovih programov sledijo, nekateri tudi ne, a vsaj za kakovost prikazanih programov na medobmočnih srečanjih lahko zapišem, da je bila v povprečju za odtenek boljša kot preteklo sezono. Manj je bilo sicer skupin, ki bi imele zelo kakovostne programe in bi z njimi bistveno odstopale od povprečja, po zaslugi ustreznih izborov pa je bilo tudi precej manj skupin, ki zaradi slabe kakovosti na medobmočna srečanja sploh ne bi sodile.

A če se v nadaljevanju lotim analize videnega, potem naj se najprej dotaknem področja, ki ga večino videlih skupin premalo obvlada, da bi bili lahko zadovoljni. Gre za odrsko igro. Otroške folklorne skupine pripravljajo kratke programe, imenujemo jih odrske postavitve, ki vključujejo različne prvine in povezujejo številna različna področja. Otroška folklorna skupina se od gledališke sicer bistveno razlikuje in prav je tako, vseeno pa moramo pri vsakem njenem nastopu upoštevati odrske zakonitosti, saj v nasprotnem primeru sicer dobre zamisli lahko povsem zbledijo. Menim, da je delo z otroško folklorno skupino izredno zahtevno, čeprav tudi zelo prijetno, pri delu pa je znotraj obstoječih okvirov, ki nas občasno omejujejo, treba najti prostor za ustvarjalnost tako vodij kot otrok. Vodje naj bodo pri svojem delu:

- izvirni,
- iznajdljivi,
- pazijo naj, da se prvine, ki odrsko

- postavitev sestavljajo, smiselno in tekoče prepletajo,
- iščejo naj pravo pot med zapisi ljudskih plesov, kakršne so plesali odrasli, in poenostavitvami, ki so pri prenašanju na otroke različnih starosti nujne,
- upoštevajo naj strukturo skupine, ustvarjalnost otrok in samega sebe.

Druga pomanjkljivost otroških folklornih skupin je nezadostna uplesanost, ki se kaže v okorni in večkrat nedosledni izvedbi posameznih korakov in plesov v celoti.

Svetujem, da vodje skupin ob načrtovanju letnega programa za vsako uro predvidijo, katere vaje in motivacijske igre bodo uporabili, da bi z njimi dosegli kakovostnejšo izvedbo plesnega programa. Pomembne so zlasti vaje za občutenje in obvladovanje težke in lahke dobe, vaje za zaznavanje in upoštevanje tempa plesa, vaje za obvladovanje prostora in usklajenost giba ter vaje za urjenje gibnega spomina. Če bomo otroke naučili obvladovati svoje telo in jim privzgojili občutek za usklajenost giba z glasbo, bodo težave s plesno tehniko odpravljene. Otroci bodo plese izvajali bolj kakovostno, usklajeno in doživeto.

Že iz do sedaj navedenega je razvidno, da delo vodje skupine ni preprosto. Poleg iskanja vsebin, v katerih naj se prepletajo prvine izročila otrok in poenostavljeni plesi odraslih, morajo biti hkrati scenaristi, režiserji, dobri učitelji plesa, pevovodje, kostumografi, glasbeniki, scenografi in organizatorji. Več ko je omenjenih sposobnosti in znanj združeno v posamezni skupini, večja je možnost, da bo le-ta doživela uspeh. Imamo skupine, katerih vodje obvladajo večino omenjenih področij, in imamo skupine, s katerimi dela več ljudi in vsak prispeva svoj delež h kakovostni rasti. Programi enih in drugih so lahko uspešni, čeprav pomoč zunanjega mentorja ali sodelavca nikoli ne škodi in se je nikoli ne smemo bati. Celo več. Vedno bolj jo bomo morali iskati in spoštovati.

Godčevski sestavi, ki sem jih videla na letošnjih medobmočnih srečanjih, so bili večinoma primerni: mlajši, ko so bili otroci, pogosteje so uporabljali preprosta ljudska glas-

Odrska postavitve En pastirček kravce pase na Ringa raja 2006.
(Foto: Janez Eržen, Ribnica, maj 2006.)

bila in zvočila (orglice, glavnike, piščali ...), starejši pa so bolj posegali po zahtevnejših inštrumentih (harmonika, klarinet, bas, violina). Ne zdi se mi nujno, da ne zapišem neprimerno, da bi otroške folklorne skupine spremljale velike godčevske skupine, ki bi jih sestavljalo po več harmonikarjev, violinistov, klarinetistov in basistov. Prav je, da so sestavi pestri, prav pa je tudi, da sledijo vsebini, ki jo skupina prikazuje. Preprosti pastirski igri bodo verjetno godci na harmoniko, violino, klarinet in kontrabas prej odveč kot v korist, izključnemu predstavljanju plesnega izročila odraslih, prirejenega za otroke, pa bi omenjeni sestav lahko predstavljal popestritev - še zlasti, če bi bili godci ustrezno vpeljeni v samo odrsko dogajanje. Pa še nekaj: glasbila, ki spremljajo ples ali igro, naj ne podvajajo melodij, ampak naj eden od godcev igra osnovno melodijo, drugi pa naj le-to v "ljudskem duhu" nadgrajujejo. Če tega vodja skupine ni sposoben narediti sam, se po pomoč lahko obrne na ljudi, ki so tega dela vešč. Kot sem omenila že zgoraj: zunanja pomoč je vedno dobrodošla in programi otroških folklornih skupin so prišli do ravni, ko brez nje skorajda ne gre več - še zlasti, če si skupina želi uspehov na državni in mednarodni ravni.

Srečanja, ki so bila pripravljena v gledaliških dvoranah, katerih odri so bili dovolj veliki (Maribor, Radovljica, Šmartno pri Litiji, Dornava), so omogočala kakovosten prikaz programa, čeprav so bile skupine različno velike (od 12 do 40 otrok). Večinoma nastopajoči niso imeli težav z obvladovanjem prostora in odrsko orientacijo. Slabše razmere so imele skupine, ki so svoje odrske postavitve prikazale v avli osnovne šole ali telovadnici (Šoštanj in Vipava), kjer je bilo orientiranje v prostoru slabše in igra manj prepričljiva. Morda bi bilo dobro na tem mestu vodje območnih izpostav, ki pripravljajo medobmočna srečanja, opozoriti, da naj izbirajo ustrezna prizorišča (gledališke dvorane predvsem s primerno velikim odrom in možnostjo prihoda na oder iz ozadja), hkrati pa bi bilo prav, da vodje skupin otroke navajajo na različna prizorišča in kdaj kakšno vajo izvedejo tudi na travniku, dvorišču, v telovadnici ipd. S tem bodo vaje zanimivejše, hkrati pa bodo otroci vajeni različnih prostorov. Konec koncev vsaka skupina mnogokrat nastopa na prizoriščih, ki niso idealna za našo dejavnost, vseeno pa je pomembno, da tudi tam nastopajo dobro.

Skupinam in vodjem, ki se trudijo delati dobro, iskreno čestitam. Merilo uspeha ni zgolj izbor na državno srečanje, kajti mnogo je skupin, ki se trudijo v skorajda nemogočih razmerah in deloma tudi zato dosegajo nekoliko nižjo raven, pa so za lokalno okolje in slovensko družbo v celoti enako ali še bolj pomembne. Vsaj včasih je prav, da izrečemo zahvalo tudi njim. Torej hvala jim!

In za konec še nekaj statistike o medobmočnih srečanjih otroških folklornih skupin.

Kraj	Datum	Število skupin	Število otrok
Šoštanj	13. 4.	9	137
Radovljica	22. 4.	8	188
Maribor	5. 5.	11	272
Dornava	8. 5.	8	149
Šmartno pri Litiji	9. 5.	11	210
Vipava	16. 5.	5	120
SKUPAJ		47	1076

Otroška folklorna skupina iz Breznice na Ringa raja 2006.
(Foto: Janez Eržen, Ribnica, maj 2006.)

Izbor skupin in programov za Ringa raja 2006:

1. Otroška folklorna skupina Vrta Vrtiljak, Maribor
Uspavanke
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve:
Dunja Šmode
2. Mlajša folklorna skupina Karavanke, Tržič
Punčke
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve:
Saša Meglič
3. Otroška folklorna skupina Osnovne šole Anice Černejeve, Makole
Škorce preganjamo
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve:
Tadeja Belak
4. Otroška folklorna skupina Osnovne šole Jožeta Krajca, Rakek
Gregorčki
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve:
Vida Žlogar
5. Otroška folklorna skupina Druge osnovne šole Slovenj Gradec, Podružnica Pameče
Nagajivost ni daleč od prijateljstva
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve:
Nataša Naglič
6. Otroška folklorna skupina Mirana Jarca, Osnovna šola Mirana Jarca, Črnomelj
En pastirček kravce pase
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve:
Bernarda Starašinič
7. Otroška plesna skupina Krog, Maribor
Ko pazimo mlajše
Vodja skupine: Miroslav Drevenšek
Avtorica odrske postavitve: Lea Lubej
8. Mlajša otroška folklorna skupina Folklornega društva Kres, Novo mesto
Slišala sem parkeljna
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve:
Petra Nograšek
9. Otroška folklorna skupina Veseli Marki, Osnovna šola Beltinci
Pojemo, igramo in plešemo
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve:
Jelka Breznik
10. Otroška folklorna skupina Kulturnega društva dr. France Prešeren Žirovnica - Breznica, šolska skupina
Žalike
Vodja skupine in avtorica odrske postavitve:
Maruša Stres

Sklepna pesem Vsaki potok teče na Ringa raja 2006.
(Foto: Janez Eržen, Ribnica, maj 2006.)